

Selectieadvies 2 archeologie Nieuwe Warande 22-03-19

Administratieve gegevens

NAW-gegevens plan:	Berkel-Enschot – Nieuwe Warande fase 2 woningbouw
Gemeente:	Tilburg
Oppervlakte plangebied:	ca 33 hectare
RO-procedure:	omgevingsvergunning (Z-HZ_WABO-2018-00409)
Opsteller:	F.P. Kortlang (ArchAeO) namens de gemeente Tilburg
Aanvrager:	gemeente Tilburg, dhr. W. Slood (Ruimte)
Datum:	22-03-2019

Inleiding

Ter voorbereiding van het bouwrijpmaken van het plangebied Nieuwe Warande fase 2 en 3, hebben tussen december 2017 en november 2018 diverse archeologische onderzoeken plaatsgevonden in de vorm van proefsleuven, aanvullende proefsleuven, een kleine noodopgraving en grotere 'vlakdekkende' opgravingen. Dit is gebeurd in de voor woningbouw en infrastructuur te bestemmen gebieden met een dubbelbestemming waarde archeologie (zones A t/m E). Het onderzoek is in opdracht van Provincie Noord-Brabant, programma Ruimte voor Ruimte, uitgevoerd door onderzoeksbureau RAAP. De gemeente Tilburg is voor het aspect archeologie bevoegd gezag en beslist hoe dient te worden omgegaan met de eventueel aanwezige archeologie. De resultaten uit het vooronderzoek waren in eerste instantie van belang voor de bepaling van de aard en behoudenswaardigheid van aan te treffen archeologie. Op basis van een op 2 oktober 2018 opgesteld selectieadvies is door de gemeente een selectiebesluit genomen:

- Onderzoekszones A, B en C-noord(deels) zijn op basis van voornoemde selectieadvies vrijgegeven.
- De archeologisch behoudenswaardig geachte zones C-zuid, D en E dienden binnen het plangebied opgegraven te worden (zogenaamd behoud *ex situ*).

De opgravingen in deelgebieden C-zuid, D en E vonden plaats in de maand oktober 2018. De resultaten van het onderzoek zijn vooruitlopend op de rapportage samengevat in een evaluatierapport (Vaessen en Roymans 2018 versie 14 december 2018, separate bijlage 1). Uitwerking van de resultaten vindt thans plaats. De eindrapportage van de resultaten wordt eind 2019 verwacht. Uitwerking en rapportage vinden plaats conform Programma van Eisen en het uitwerkingsvoorstel in het evaluatieverslag.

Selectieadvies 2 archeologie Nieuwe Warande 22-03-19

Doel van dit selectieadvies

Onderhavig selectieadvies vat de resultaten van het gehele onderzoek kort samen en adviseert het College van burgemeester en wethouders in te stemmen met vrijgave van de in oktober 2018 middels opgraving onderzochte gebieden (zones C-Zuid, D en E).

Met dit besluit kan vrijwel het hele gebied worden vrijgegeven. Nagenoeg, omdat een perceel in zone C-Noord niet middels proefsleuven is onderzocht (bijlage A). Van dit perceel is derhalve onbekend of zich hier behoudenswaardige archeologische resten bevinden.

Selectieadvies en -besluit

Op basis van het selectieadvies van 2 oktober 2018 is het volgende besluit genomen:

Vrijgave:

- Zone A archeologische vrijgave. Geen behoudenswaardige resten aangetroffen.
- Zone B archeologische vrijgave. Geen behoudenswaardige vindplaatsen aangetroffen; mogelijke schaapskooi is volledig opgegraven.
- Zone C-Noord archeologische vrijgave. Geen behoudenswaardige resten aangetroffen. Uitzondering vormen de percelen waarop geen proefsleuvenonderzoek is uitgevoerd. (bijlage A) Deze behouden hun dubbelbestemming waarde archeologie.

Opgraven:

- Zone C-zuid nader onderzoek middels opgraving (uitgevoerd oktober 2018)
- Zone D-Ven Nader onderzoek middels opgraving (uitgevoerd oktober 2018)
- Zone E nader onderzoek middels opgraving (uitgevoerd oktober 2018)

Advies vrijgave

Zones C-zuid, D-Ven en E, zijn naar aanleiding van het selectiebesluit van 2 oktober 2018 in de loop van oktober 2018 conform voorstel en Programma van Eisen door RAAP opgegraven. De resultaten worden thans uitgewerkt conform PvE en het evaluatierapport. Initiatiefnemer dient het eindrapport ter beoordeling in concept aan te leveren. Naar verwachting is het conceptrapport eind 2019 gereed.

Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Tilburg wordt thans geadviseerd om de opgegraven zones C-zuid, D-Ven en E, archeologisch vrij te geven. Slechts enkele percelen in Zone C-noord (bijlage A), kunnen niet worden vrijgegeven. Op deze plaats heeft geen proefsleuvenonderzoek plaatsgevonden.

Het onderzoek werd uitgevoerd conform het PvE:

Eynde, G. van den, 2018: Programma van Eisen Tilburg - Nieuwe warande (fase 2 t/m 5): definitieve opgraving, versie 1.1 (18-04-2018)

en het daarop van toepassing zijnde wijzigingsblad:

Kortlang, F.P. 2018 Wijzigingsblad op het Programma van Eisen Tilburg - Nieuwe warande (fase 2 t/m 5): definitieve opgraving, versie 1.1. Datum wijzigingsblad: 02-10-2018.

Samenvatting archeologisch proefsleuvenonderzoek en opgravingen

Tijdens het proefsleuvenonderzoek dat is uitgevoerd in december 2017, zijn de vijf zones middels een grid van proefsleuven van 25 meter lang en 4 meter breed onderzocht op de aanwezigheid van archeologische resten. Ruim 80 proefsleuven zijn aangelegd. Op een aantal plekken waar archeologische sporen werden aangetroffen, maar waarvan de aard, omvang en behoudenswaardigheid van de resten nog onduidelijk bleef, zijn begin maart 2018 enkele aanvullend, 8 meter brede, sleuven aangelegd en zijn bovendien enkele grotere vlakken onderzocht in zones B en E. In zone B bevonden zich paalsporen van een structuur uit de Nieuwe tijd (16de- 18de eeuw) die mogelijk als schaapskooi heeft gefungeerd. Deze zijn opgegraven. In zone E werden drie ovale greppels vrijgelegd en opgegraven waarvan er één zeker als grafmonument heeft gediend en de andere twee waarschijnlijk. De greppels dateren mogelijk in het Laat-Neolithicum of de Bronstijd (ca 2.500 – 1000 v. Chr.). Aard, mogelijke datering en locatie maken de structuren zeer bijzonder en wetenschappelijk van belang. Eind maart 2018 werd een aanvullend onderzoek uitgevoerd in zone C-Zuid waar een wegcunet werd ontgraven. Hierbij kwamen sporen van een gebouw aan het licht uit late prehistorie. Mogelijk dateren deze eveneens uit het Laat-Neolithicum of de Bronstijd. In oktober 2018 is een ruim gebied rondom deze vindplaats opgegraven met als resultaat onder meer sporen van enkele bijgebouwen en kuilen uit dezelfde periode. Bijzondere resultaten leverde de opgraving van een groot deel van het ven, zone D op. Uit de prehistorie (Bronstijd, IJzertijd) dateren diverse waterputten en waterkuilen. De aangelegde werkputten in zone E waren vooral bestemd om begrenzingen van drie eerder opgegraven grafmonumenten op te zoeken. Dit heeft geen nieuwe grafstructuren opgeleverd.

Een samenvatting van de resultaten bevindt zich in het evaluatieverslag van RAAP, dat separaat is bijgevoegd als bijlagen 1 (tekst) en 2 (overzichtskaart).

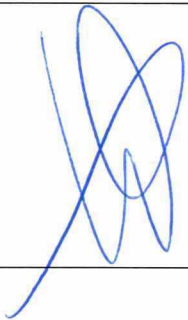
Namens de gemeente Tilburg:

drs. Fokko P. Kortlang
senior adviseur archeologie

ArchAeO B.V., Archeologische Advisering en Ondersteuning
Rapelenburglaan 9
5654 AP Eindhoven
tel. 040-2519270
email: advies@archaeo.nl
website: www.archaeo.nl

Selectieadvies 2 archeologie Nieuwe Warande 22-03-19

Gemeente Tilburg	Selectiebesluit Nieuwe Warande fase 2 en 3, zones C-Zuid, D en E
Datum:	25 - 03-2019
Te nemen selectiebesluit:	• Instemmen met de vrijgave van zones C-zuid, D-Ven en E, omdat deze conform afspraak zijn opgegraven.
Verantwoordelijk Beleidsmedewerker:	Dhr. W. Sloot, Teammanager Stedelijke Ontwikkeling afdeling Ruimte.
Namens het college van Burgemeester en Wethouders gemeente Tilburg:	

Relevante documenten:

(onderstreept: separate bijlagen)

Eynde, G. van den, 2018: Programma van Eisen Tilburg - Nieuwe warande (fase 2 t/m 5): definitieve opgraving, versie 1.1 (18-04-2018)

Kortlang, F.P. 2018: Wijzigingsblad op het Programma van Eisen Tilburg - Nieuwe warande (fase 2 t/m 5): definitieve opgraving, versie 1.1. datum wijzigingsblad: 02-10-2018.

R. Vaessen & J.A.M. Roymans, 2018: Proefsleuvenonderzoek en opgraving plangebied Oostkamer/Nieuwe Warande te Berkel-Enschot in de gemeente Tilburg. Adviesdocument 960 versie def. 02 oktober 2018

R. Vaessen & J.A.M. Roymans, 2018: Nieuwe inzichten in de late-prehistorie: Een korte samenvatting van het archeologisch onderzoek in het plangebied Oostkamer/Nieuwe Warande in Tilburg (RAAP-document)

Selectieadvies 2 archeologie Nieuwe Warande 22-03-19

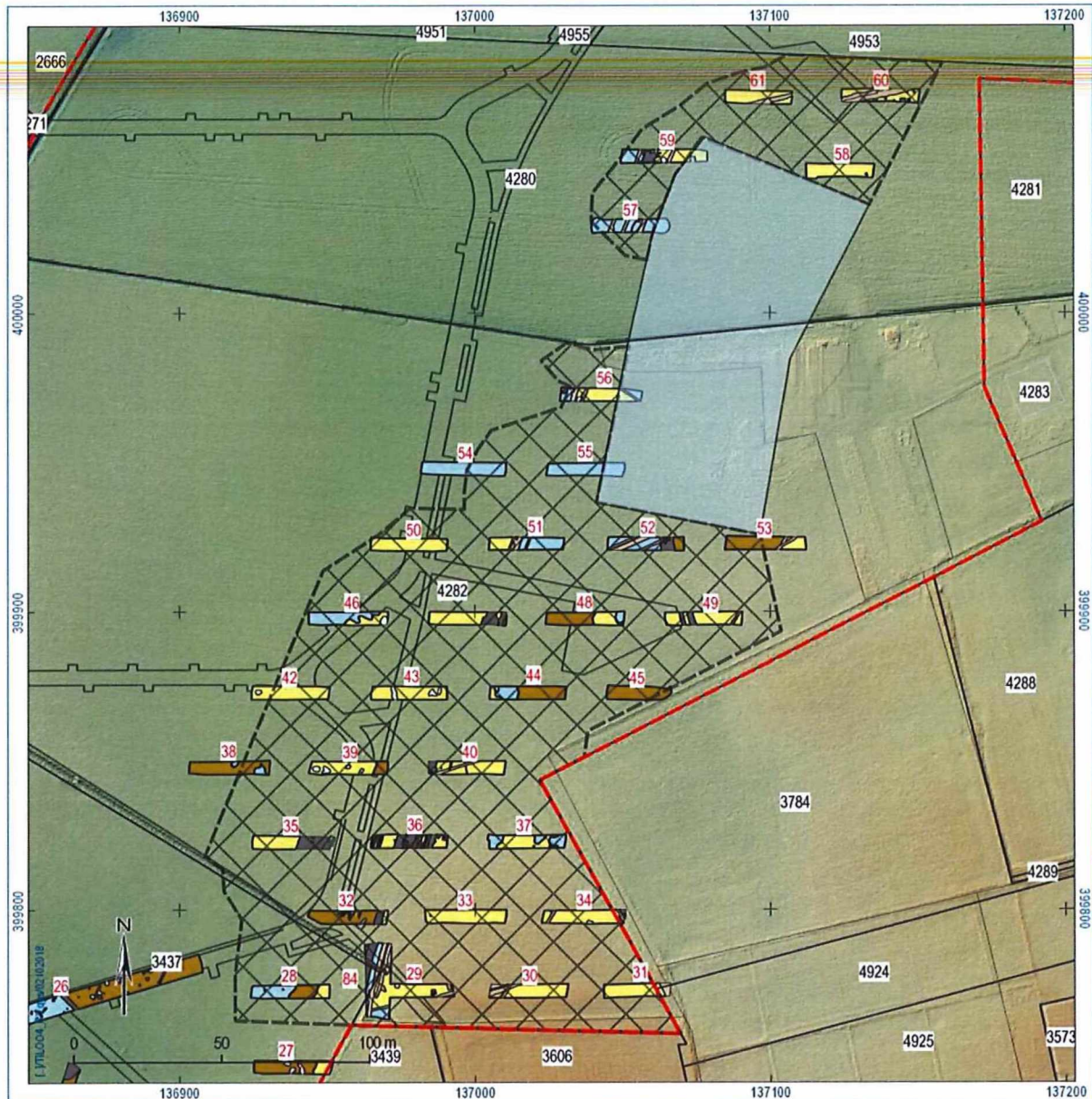
Bijlage 1: R. Vaessen & J.A.M. Roymans, 2018: Proefsleuvenonderzoek en opgraving plangebied Oostkamer/Nieuwe Warande. Berkel-Enschot, gemeente Tilburg. RAAP Evaluatierapport versie 14 december 2018.

Bijlage 2: Overzichtskaart. AHN met geprojecteerde sleuven en vlakken, vrij te geven en nader te onderzoeken zones versie RAAP 14-12-2018

Bijlage 3: Kortlang, F.P. 2018: Selectieadvies archeologie Nieuwe Warande (02-10-2018).

Selectieadvies 2 archeologie Nieuwe Warande 22-03-19

Bijlage A. Zone C-noord met in lichtblauw aangegeven de percelen die ~~een dubbelbestemming~~ ^{niet vrijgegeven worden} waarde archeologie behouden (zie selectieadvies).

Deelgebied C-noord legenda

- Plangebied
- Dubbelbestemming archeologie: vervallen
- Dubbelbestemming archeologie: behouden
- BRK perceelvakken met perceelnummer

Archeologie: bodembeschrijving

- C-horizont/dekzand
- B-horizont/podzolbodem
- C-horizont/leem

Archeologie: spoorbeschrijving

- paalkuil
- kuil
- greppel algemeen
- ploegspoor
- natuurlijk
- recente verstoring

RAAP